

$$W(f_1 \wedge f_2) = W(f_1) \wedge W(f_2),$$

$$W(f_1 \vee f_2) = W(f_1) \vee W(f_2).$$

Ймовірність складного СГФ (диз'юнкції) обчислюється так як у класичному варіанті для подій:

$$\text{Pro}(f_1 \vee f_2) = \text{Pro}(f_1) + \text{Pro}(f_2) - \text{Pro}(f_1 \wedge f_2).$$

Висновок: Суспільно-географічна фактологія – це галузь суспільної географії, яка вивчає суспільно-географічні факти та зв'язки між ними. Об'єктом її дослідження є суспільно-географічні факти, а предметом дослідження – взаємопов'язаність фактів, їхня геопросторова мінливість та факти геоторіальної організованості суспільства.

Список використаних джерел: 1. Грицевич В. С. Географізм як один з головних принципів пізнання світу. Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. "Географія в Київському національному університеті імені Тараса Шевченка: 85 років – досягнення та перспективи". К.: Прінт-Сервіс, 2018. С.149-151. 2. Грицевич В. С. Тринітарний підхід до розуміння предмета дослідження суспільної географії. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки.* 2019. Вип. 11. С. 25-30. 3. Грицевич В. С. Теоретико-методичні основи пізнання геопросторової організації суспільства. *Географія та екологія: наука і освіта.* Умань, 2014. С.68-72.

Молікевич Юлія

j.molikevych@gmail.com

Херсонський державний університет, м. Івано-Франківськ

СУЧАСНИЙ ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ АПАРАТ В СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНОМУ ДОСЛІДЖЕННІ КАТЕГОРІЇ "ОСВІТА"

Освіта - це процес і результат, які повною мірою обумовлюють розвиток суспільства. Цьому доказом є як сутність освіти в міжнародних порівняннях (як елемент тріади індексу людського розвитку (ІЛР), наприклад), так і чільне місце у різних стратегіях і планах розвитку. Щодо останнього, варто зазначити, що у глобальних цілях сталого розвитку ООН до 2030 року "Якісна освіта" є четвертою ціллю після базових - подолання голоду, бідності та забезпечення здоров'я [1]. Це вкотре підтверджує, що освіта, як людський капітал, відіграє найбільш значиму роль у формуванні суспільства як такого.

Щодо актуальності досліджень з даної тематики в географії, то починаючи з початку 2000-х значно посилюється інтерес до регіональних освітніх систем. Тут варто відмітити роботи В.В. Стецького по регіональній освітній системі Львівської області (1999), О.А. Шуби (1999) та Вірченка П.А. (2010) - Харківської області, Корнус О.Г. (2008) - Сумської області, Заячук О.Г. (2011) - Чернівецької області та Ільїв О.М. (2015) - Волинської області [2,3,4,5,6]. Останнім часом, у зв'язку з реформуванням освітньої сфери інтерес до тематики в суспільно-географічних дослідженнях дещо зменшився.

Освіту в суспільній географії розглядають з позицій двох категорій: "освітній комплекс" та "освітній простір". І, якщо перша категорія є вираженням комплексного підходу, то друга виражає більш новітній системний чи геосистемний підхід.

Так, в дисертації Мельниченко Т.Ю. "освітній комплекс" визначається як "поєднання в межах України населення, що є споживачем і виробником освітніх послуг, мережі освітніх закладів, галузевої науки, спеціалізованого виробництва,

закладів обслуговування та управління освітою, між якими існують стійкі зв'язки. Головною метою його функціонування є ефективне задоволення потреб населення в освітніх послугах, забезпечення економіки кваліфікованими кадрами та розвиток інтелектуального потенціалу України" [7, с. 31].

Немець К.А. та Вірченко П. А. обґрунтовують поняття "освітнього простору як "сукупність всіх закладів освіти, а також інших установ та організацій, що надають освітні послуги населенню в межах певної території" [8, с. 34]. Майже аналогічне визначення наводить і Мезенцева Н.І.: "сукупність всіх закладів освіти, а також інших установ та організацій, що надають освітні послуги в межах певної території" [9, с.184].

Також, в роботі Білоуса Ю.О., виділяється підструктура категорія "загальноосвітній простір", що "являє собою територію на якій функціонують, здійснюють організацію загальноосвітнього процесу та взаємодіють між собою заклади загальної середньої освіти різних типів та форм, та учасники освітнього процесу, що забезпечують реалізацію освітньої діяльності" [10].

Таким чином у більшості праць "освітній простір" прив'язується до конкретної території, або/і до умов життєдіяльності населення. Але, в світлі інтеграційних процесів та перенесення акценту на індивідуалізацію освіти, з'являється широке коло понять міждисциплінарного характеру. Серед них найбільш вживаними є "європейський освітній простір", "світовий освітній простір", "індивідуальний освітній простір" і т. д. І, в даних тлумаченнях, зазвичай розуміється зовсім не територіально обмежений простір, а все більш як об'єктизований чи суб'єктизований простір відносно можливостей чи умов. Тому більш доцільнішим є відмежування даних суспільних категорій в рамках категорій "середовище", а не "простір".

Для підкреслення саме суспільно-географічного підходу в дослідженнях, як зазначалось вище, частіше всього використовують поняття "Регіональний освітній простір", або більш зручне та зрозуміліше - "регіональна освітня система". В такому ракурсі поняття трактується як " підсистема державної освітньої системи та відносно автономна система регіонального рівня, з розвиненими підсистемами (дошкільних установ, загальноосвітніх шкіл, закладів професійно-технічної освіти та вищої освіти) елементами яких є освітні установи регіону, що надають освітні послуги населенню в цьому регіоні та органи управління освітою регіону, спеціалізовані громадські організації, які займаються питаннями освіти, котрі зобов'язані забезпечувати функцію неперервності освітнього процесу в регіоні і задовольняти попит на спеціалістів на регіональному ринку праці" [11]. Або більш типове визначення з точки зору кластерного підходу - "складова частина суспільного комплексу регіону; її просторову структуру утворюють освітні пункти, освітні кущі, освітні центри локального та регіонального рангів і освітні вузли, які забезпечують надання якісних і доступних освітніх послуг фізичним та юридичним особам у межах адміністративної області" [12].

Таким чином, значна міждисциплінарна інтеграція призводить до використання досить широкого термінологічного апарату щодо дослідження освіти в географічному середовищі. Географи все частіше говорять про освіту не як суто кількісно-територіальну категорію, а як якісно-територіально специфічну, тобто все таж "відмінність від місця до місця" і її причинна обумовленість, але в ширшому міжпредметному охопленні.

Список використаних джерел: 1. United Nations. Education - United Nations Sustainable Development. URL: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/education/> (дата звернення: 27.10.2022). 2. Стецький В.В. Освітній комплекс Львівської області: соціально- і економікогеографічні дослідження. Львів: ЛОНМІО, 1998. 112с. 3. Шуба О. А. Територіальна організація регіональної системи шкільного обслуговування (на прикладі Харківської області): дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02 К.,1999. 154 с. 4. Немець Л. М., Корнус О.Г.

Сучасна територіальна організація закладів дошкільної освіти у Сумській області. Часопис соціально-економічної географії. 2008. № 4 (1). С. 156-161. **5.** Заячук О. Г. Територіальна організація освітньо-виховного комплексу Чернівецької області: автореф. дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.02. Чернівці, 2011. 20с. **6.** Ільїн О.М. Територіальна організація освітнього комплексу Волинської області: автореф. дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. 2015. 20с. **7.** Мельниченко Т. Ю. Освітній комплекс України: сучасний стан і напрями удосконалення територіальної організації: дис. ... канд. геогр. наук : 11.00.02. К., 2005. 202 с. **8.** Немець К. А. Вірченко П. А. Кулешова Г. О. Система освіти Харківської області: суспільно-географічний аспект : монографія. Харків, 2014. 180 с. **9.** Соціальна географія : підручник / за ред. Немець Л. та Мезенцева. К.: Фенікс. 2019. 304. **10.** Костащук І., Білоус Ю. Суспільно-географічні аспекти формування якості знань учнів у Чернівецькій області. Науковий вісник Чернівецького університету: збірник наукових праць. Географія. Чернівці, 2015. Вип. 744-745. С. 145-148. **11.** Шевчук А. В. Інноваційний розвиток регіональних освітніх систем : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.05. Черкаси, 2014. 492 с. **12.** Вірченко П. А. Просторова організація системи освіти регіону (на прикладі Харківської області) : автореф. дис. ... канд. географ. наук : спец. 11.00.02 «Економічна та соціальна географія». Харків, 2010. 20 с.

Пугач Сергій

puhachserhiy@gmail.com

Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк

ТРАКТУВАННЯ «УЯВНИХ» ПРОСТОРІВ У НАУКОВІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Інтерактивне інформаційне середовище, яке функціонує за допомогою комп'ютерних систем часто називають віртуальним простором. Віртуальний та реальний простір не є ізольованими один від одного. Вони з кожним днем усе більше взаємодіють та переплітаються між собою. Водночас віртуальний простір набуває власної атрибутивної сутності: власні просторові координати, віртуальний час, процеси у віртуальній реальності, віртуальні цінності тощо. Він усе більше проникає у людські сутності, видозмінюючи та деформуючи їх: віру, мораль, систему цінностей, стереотипи поведінки тощо

У тріаді географічний простір – соціальний простір – віртуальний простір важливою складовою частиною є «уявні» (англ. *imaginary*) простори, тобто ті що існують лише у людській свідомості, без матеріального еквіваленту взагалі або за допомогою технічних засобів. Ці простори не представлені у традиційному фізичному (реальному) світі координатами x , y , z . Для позначення цього поняття використовується низка таких термінів, як «кіберпростір», «віртуальний простір», «віртуальна реальність», «гіперпростір», «мережевий простір», «мережа/середовище Інтернет». У сучасній науковій літературі та повсякденних практиках термін «віртуальний» використовуються переважно зі словами «простір», «реальність», «середовище», «сфера», «світ». Усі ці слова мають яскраво вижене «охоплююче» (об'ємне, просторове) етимологічне значення. Мабуть саме тому найбільшого поширення у науковій літературі та нормативно-правових документах набув термін «віртуальний простір».

Так, Закон України «Про основні засади забезпечення кібербезпеки України» розглядає терміни «кіберпростір» та «віртуальний простір» як синоніми. Кіберпростір – середовище (віртуальний простір), яке надає можливості для здійснення комунікацій та/або реалізації суспільних відносин, утворене в результаті функціонування сумісних (з'єднаних) комунікаційних систем та забезпечення електронних комунікацій з використанням мережі Інтернет та/або інших глобальних мереж передачі даних [1].